

Délvidék

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELOS SZERKEZTO: KONYA LAJOS

MEGJELENIK	
in	minden nap délután vasár- és ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rakóczi-út 20. Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	— — — — 32—
fél évre	— — — — 16—
negyed évre	— — — — 8—
Videkre postán küldve	
egész évre	— — — — 32—
fél évre	— — — — 16—
negyed évre	— — — — 8—

A király Szófiában.

Bécs, szept. 4. Károly király, hogy a bolgár király látogatását viszonzozza, Szófiába utazott.

Német repülők hőstette.

Berlin, szept. 4. — A most folyó óriási harcokban a német repülők oly hőstetteket visznek véghez, amelyek minden díszéretet fölülmúlnak. Repülőink észrevettek, hogy egy német század mindentől elvágyva — hősiességgel tartja magát. Repülőink élelmiszert és municiót vittek a csapatnak és így lehetővé tették megmentésüket.

Romániából is hazajönnek a hadifoglyok.

Budapest, szept. 4. Arion külügyminiszter a legutóbb egy interpellációra kijelentette, hogy a békeszerződés ratifikálása, miután már minden akadály elsimult, a legközelebbi időben belül megtörténik Bécsben. A monarchia fogolytáborában még körülbelül ötvenezer román hadifogoly van, kinek kiadására a még Romániában levő osztrák-magyar hadifoglyokkal már a közeli jövőben megtörténik.

Az amerikai segítség európai veszedelem.

Zürich, szept. 4. Az ententehoz igen közelálló svájci körökben azt beszélnek, hogy a szövetszert hatalmak mindenáron szeretnék az ötödik téli hadjáratot elkerülni és a háború befejezését még az őszi folyamán elérni. Az utóbbi időben rendkívül figyelmenre méltó volt Európa pénzügyi köreinek egyre növekedő aggodalma a háború továbbfolytatása miatt. Lassankint ráeszelnek arra, hogy minél nagyobb az amerikai segítség, annál veszedelmesebb az európai államokra.

A olaszok repülő-támadásokat jelentenek.

(Olasz jelentés, szept. 3.) Repülőink tegnap csekély magasságban elrepültek Franzensfeste fölött és hathatósan bombáztak fontos vasuti berendezéseket. Az előző éjszakán a hadsereg és a haditengerészet kormányozható léghajói megtámadták a polai katonai műveket, valamint a primolanei vasuti állomást és löszraktárt. A légi harcok folyamán hat ellenséges repülőgépet lőttünk le. Egy hetedik, amelyet tüzéségünk talált el, a Piave fölött lehuzant.

Ehhez a jelentéshez a cs. és kir. sajtóhadiszállás a következő megjegyzést fűzi: A Franzensfestei repülő-támadásnál négy bombát dobtak le és négy embert, köztük egy nőt, könnyebben megsebesítettek. Az anyagi kár jelentéktelen. Pola környékén Revigno és Brioni között egy léghajó bombákat dobott le, amelyek nélkül, hogy kárt okoztak volna, a tengerbe zuhantak. Primolano ellen intézett repülő-támadásról pedig senki sem tud semmit.

A bolsevik uralom szilárdan meg van alaposan.

Bécs, szeptember 4. Berni orosz körökben, az a felfogás uralkodik, hogy a Lenin elleni merényletnek, még ha az Leninnek életébe kerülne is nem lennének messzebbmenő következményei.

A szabadkai közlekedési adó.

Szabályrendelet tervezet a hatóság figyelmébe.

A Délvidék megemlékezett már arról a tervről, hogy a város jövedelmeinek növelésére közlekedési adót kellene behozni a villamoson.

A szabályrendelet-tervezet a következő lehetne:

1. §. Szabadka szab. kir. város területén a villamos közuti vasut használata a jelen szabályrendelet értelmében közlekedési adó alá esik. Közlekedési adót fizet az, aki a közuti vasutra menetjegyet vált, valamint aki a közuti vasutat bérletjegy vagy szabadjegy alapján igénybe veszi.

2. §. Mentések ezen adó alól:

a) Hatósági személyek és a sajtó részére kiadott szabadjegyek tulajdonosai;

b) A bérletjegyekkel vagy külön vonattal utazó tanulóifjúság;

c) A munkásjegyek;

d) A gyermekjegyekkel utazó gyermekek;

e) A villamos közuti vasut által saját alkalmazottai és hozzátartozói részére kiadott szabadjegyek, illetőleg igazolványok tulajdonosai;

f) Az állami és városi üzemek, intézetek alkalmazottai számára a szolgálat érdekében a hivatal költségén beszerzett bérlet- és (külön e célra nyomtatott) menetjegyek.

3. §. A közlekedési adó feltételei:

a) Minden utas, aki menetjegyet vált, 2 fillért, az oda-visszautazásra érvényes jegy váltásakor pedig 4 fillért köteles közlekedési adó fejében fizetni;

b) A bérletjegy-tulajdonosok a bérletjegy árának, a szabadjegy-tulajdonosok pedig az azonos utirányú bérletjegy árához viszonyított szabadjegy értékének 10 százalékát

kötelesek közlekedési adó fejében fizetni;

c) A személyszállítás céljaira kiállított külön kocsikért — kivéve a tanulóifjúság csoportos utazására használt kocsikat — a villamos közuti vasut bevételeinek 10 százalékát köteles közlekedési adó fejében fizetni.

4. §. A közlekedési adó a menetjegy váltásával egy időben azzal egy összegben rovandó le. A bérletjegy- és szabadjegy-tulajdonosok ezt az adót a bérlet-, illetve a szabadjegy kiszolgáltatása alkalmával kötelesek lefizetni.

A villamos közuti vasut a 3-ik §. b) pontja értelmében fizetendő közlekedési adót az 5-ik §. rendelkezései szerint köteles leróni.

5. §. A villamos közuti vasut köteles a közlekedési adót beszedni és azt havi összegekben a következő hó 15-éig a napenként eladott jegyek számát és minőségét feltüntető kimutatás kapcsán a városi pénztárba beszolgáltatni.

A városnak jogában áll a havi kimutatások adatainak helyességéről a vállalat könyveinek betekintésével meggyőződést szerezni.

6. §. A közlekedési adó közzadók módjára hajtatik be.

Ily módon talán tekintélyes összeg gyűlné össze, vagy a hadiárvak, vagy a tüdőbajosok részére. Megfontolás végett nagyon ajánljuk a tervezetet a városi tanácsnak.

.....

— Kiténtetett tábori felkész. Öfelsége Nevák Lajosnak, a cs. és kir. 23. gy. e. tart. táborilelkészének, az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magaviseletéért a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta a hadiékítménnyel és a kardokkal.

— A szeptember havi lisztet egyszerre kiadják. A városi közlekedési hivatal közli, hogy tekintettel a lisztkészletre, a város által ellátandó lisztjegyesek, tetszés szerint két hétre vagy szeptember hó végéig egyszerre is kiadhatók lisztjárandóságukat.

Agyu lesz

a rossz szobrokból.

— Szabadkán nincs mitől félni. —

(Saját tudósításunk.) A hadügy-minisztérium komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a hadsereg ércszükségletének a fedezésére a rossz magyar szobrokat is igénybe vegyék.

Bár igaz, hogy a magyar nemzet eddig sem igen öntötte ércbe nagyjait, mégis a magyar művészet szempontjából üdvös dolog volna, ha a művészietlen és történelmi beccsel sem bíró szobrokat eltüntetnék, mert be kell vallanunk, hogy a magyar szobrok nagy részét nem a művészet, hanem a protekció szülte.

A szomorú hírre az ország rossz szobrai fázósan huzzák össze magukat, nemkülönben alkotójuk is. mert igaz, hogy az ügy anyagi részét már régen lenyelték, de borzasztó lesz, ha most a szobrot is lángok nyelik el, — fejére gyújtják a művészetét.

Szabadka szerencsés város, neki sem művészei, sem szobrai nincsenek túlságos nagy számmal.

Itt nincs mitől félni, az egyetlen ércből való turulmadarat remélhetőleg nem viszik el, mert az egyetlen gránátlövésre való igazán megérdemelné, hogy megkapja.

Van még Szabadkán egy leplezésre váró szobor, a jelenlegi polgármester apjára, de ennek a sorsáról még jóslást sem mondhatunk, mert még senki sem látta. Talán azért, mert szégyenlik, hogy megelőzze Széchenyi, Petőfi és Kossuth szobrait?

Nem tudjuk: mi az oka a szobor elbontásának, de most kapóra jött; ha jó, ha rossz, nyakunkban marad, mint a polgármesterek általában.

Ha a szobrok lajstromozási rendelete Szabadkára is magérkezik, ez lesz a háború egyetlen rendelete, amely Szabadkára csak hozhat és nem vihet. Mégis csak jó „műérzések” voltak és vannak a városatyáknak!

Szabadkán kitűnően megéreztek már előre, hogy a szobrokat ugyanis rekvirálni fogják. Miért lett volna hát akkor a sok kiadás a szobrokra? Bizony még kisül, hogy a szabadkai kupaktanács a legből-csebb az egész világon!

— Jön a ruharendelet. Erre a hírre a gyengébb idegvetű emberek biztosan meg fognak ijedni, félve attól, hogy nem lesz ruha. Pedig a rendelet már, mint értesülünk teljesen elkészült és még e hónap folyamán kibocsátják. A rendelet, nagyjában azoknak az irányelveknek az alapján készült, amelyek a kereskedelmi érdekképviseletekkel folytatott tanácskozások alapján megállapították. Eszerint a köztisztviselők ruhával való ellátását továbbra is a Népruházati Bizottság intézi. Általában azonban a ruha vásárlása hatósági igazolványhoz lesz kötve. Új ruhát csak az vásárolhat, aki igazolja, hogy a Központi Ruhahivatalnak egy ócska ruhát beszolgáltatót, Viszont ócska ruhát is csak jegy ellenében lehet kapni. Ebből a rendeletből is, sajnos, csak azt látjuk, hogy a rendeleteknél első a kereskedelmi érdekképviseletet és ha a cipőrendeletre gondolunk, jogos a félelem: lesz-e ruhánk.

Megrendszabályozzák a részvénytársaságokat.

A hivatalos lap mai száma közli a kormány rendeletét a részvénytársaságok tőkefelemelésének korlátozásáról. A rendelet szerint a részvénytársaságok máától kezdve az alaptőkét csakis a kormánynak, illetve a pénzügyminiszter, egyéb vállalatok a kereskedelmi miniszter „indokolt esetben kivételesen adott előzetes engedélyével” emelhetik fel.

— Ehhez a rendelethez a nagy demokrata ujság, Az Est, ezt a megjegyzést fűzi:

A gazdasági akadémiákon jogi doktorátust is lehet szerezni.

Mezőgazdasági körökben rég óta érzik a szükségét annak, hogy a közigazgatási pályára lépő tisztviselőket a mezőgazdaságban is kiképezzék. Többféle terv merült már fel e cél elérése érdekében, a szempont mindig az volt, hogy olyan nemzedéket kell nevelni a közigazgatásnak, amely a jogi tudás mellett a mezőgazdasági ismeretekkel is rendelkezzék. Eredetileg a magyarországi gazdasági akadémiát akarták kapcsolatba hozni a pozsonyi egyetemmel, úgy hogy a Magyaróvárról kikérülő ifjak tanulmányaikat a pozsonyi egyetemen folytathassák, a gazdasági diplomát és államtudományi doktorátust nyerhesenek. Ez a diploma azután a közigazgatási állások betöltésére nemcsak képesített volna, de a megyei közigazgatásnál és a földművelügyi minisztériumban egyenesen előnyt

„Csak a mostani kormány volt kapható arra, hogy ilyen káros módon avatkozzék be a tőke elhelyezkedési folyamatába.”

Továbbá a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatóságát holnap délután ülésre hívták össze, hogy a gyáripar a kormány tőkeemelési rendeletével szemben állást foglaljon.

A följajdulásból úgy látezik, a tőkepótlásoknak nagyon az ellenére tapintott ez a rendelet.

nyújtott volna azoknak, akik ilyen diplomával rendelkeznek.

Ez a terv eddig nem vált valóra, most azonban Zichy János gróf vallás és közoktatásügyi miniszter kiadott rendeletében nemcsak magáévá tette ezt a tervet, hanem kiegészítette a régi tervezetet azal, hogy szoros kapcsolatot teremtsen az összes gazdasági akadémiák és az egyetemek jogi fakultásai, illetve a jogakadémiák között.

A miniszter elrendelte, hogy a gazdasági akadémiákon jogismereteket is kell előadni és azok a hallgatók, akik három esztendőig hallgatták a mezőgazdasági akadémiák előadásait és itt a jogi tárgyakból is vizsgáltak, bármely jogi fakultásra beiratkozhatnak és itt az előírt jogi tárgyak hallgatása után két és fél év múlva megszerezhetik az államtudományi doktorátust.

Rekvirálják a hordókat.

A m. kir. minisztérium a következőket rendelte el:

Minden fahordót, amely bor vagy szesz befogadására alkalmas vagy alkalmassá tehető, — ugyisintén a sörshordókat is, amennyiben 200 liternél nem kisebb, az alábbi rendezések szerint be kell jelenteni.

Bejelentés alá asik a jelen rendelet hatályába léptének napján meglévő, továbbá a jelen rendelet hatályba lépte után készített vagy beszerzett minden fahordó, még pedig abban az esetben is, ha bor, szesz vagy sör van benne.

A bejelentésre köteles mindenki (egyéni, vállalat, cég, jogi személy), akinek birtokában bármely jogcímen, (tulajdon, kölcsön, bérlet, őrizet stb.) hordó van.

A jelen rendelet életbeléptének napján meglévő hordókat legkésőbb 1918. évi szeptember hó 15. napjáig, e- ezután készült vagy beszerzett hordókat pedig minden hónap 1-én és 15-én kell bejelenteni.

A bejelentés alá eső, vagy a bejelentés alól mentes hordók a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek.

Csupán bejelentési kötelezettség alól mentesek azok a bortermelők, bortermelői szövetségek, állami, községi és szövetkezeti központi szeszfeldők, valamint azok az iparüzésre jogosult borkereskedők, vendéglősök, szállodások és kocsmárosok, akiknek nincs több hordójuk, mint amennyi meglévő bor vagy szeszkészletüknek, valamint ezenfelül az idejütemük elhelye-

zésére. illetve az idejütemük alkal- mával addigi üzletforgalmuknak megfelelő mennyiségben vásárolandó bor és szesz elhelyezésére szükség- ges. E hordókat birtokosaik saját céljaikra használhatják, de hatósági utalvány nélkül másnak át nem engedhetik.

A jelen rendelet erejénél fogva zár alá vett fahordót csakis hatósági utalvány mellett szabad más- nak átengedni.

A hordók legmagasabb ára a következő:

Új tölgyfahordó hektóliterenkint 175 korona.

Új bükkfa hordó hektóliterenkint 115 korona.

Fürészelt dongából készült új tölgyfahordó hektóliterenkint 115 K.

Fürészelt dongából készült új bükkfa hordó hektóliterenkint 95 K.

Egy évesnél idősebb használt tölgyfa hordó hektóliterenkint 115 K.

Egy évesnél idősebb használt bükkfa hordó hektóliterenkint 55 K.

— Az ostya és áldozati kenyér- hez szükséges liszt kiutalása. A közlelmezési miniszter rendelet in- tézett a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez, hogy a lelkész- nek ostya vagy áldozati kenyérhez szükséges liszt mennyiségét, ameny- nyiben termelők feloldhassa vagy a hatósági lisztüzletből kiutalhas- sa. A rendelet ma érkezett be a pol- gármesteri hivatalhoz.

Rendelje meg a Délvidéket a harctéren levő hozzátar- tozóinak minél előbb!!

Kit gyűlöljek?

— A gallicialakat, azt ne! —

Kit ne gyűlöljünk, azt meg tud- juk egy budapesti lapnak, a Pesti Futárnak legutóbbi számából, — melyből idézzük a következő faj- tegetést:

„Kit gyűlöljek én? Az árdrá- gitó, szardiniarejtegető galliciait, aki tényleg törvénybeütközött cse- lekedett, amikor árdugott buszon- ót skatulya szardiniát? Viszont nem magának dugta el és nem Ausztriának dugta el, — hanem megvehetem tőle én, vagy te, — vagy egy harmadik és végered- ményben most, hogy itt ülök a jó tea mellett, a fehér kenyérhez angyali jó francia szardiniát ehe- tek, azt annak a renygos, férges galliciai zsidónak köszönhetem, akit kócos feleségével és mezt- lábás gyermekeivel együtt barom- kocsiá toloncolnak el Budapestről.

Lehetek-e olyan aljas, hogy az árdrágitót átkozzam, akitől a jó kávé és a finom szardiniát vet- tem? Nem!”

Vigyázzon hát minden magyar, nehegy olyan aljas legyen, hogy a galliciai árdrágitóra haragudni merészeljen! — De nem ám, mert akkor a jó tea és fehér kenyér mellé egyesek nem ehetnek angyali jó francia szardiniát!

Keresztény ember kezébe keresztény ujság való. Ki a zsidó pornográfiaival a keresztény családokból!

Hogyan szerezhetjük be a burgonyát?

(Saját tud.) A város lakosságá- nak burgonyával való ellátása az idén, a következőképen történik: Azok, akik nem termelők jogosítva vannak a burgonyát kizárólag val- amelyik helybeli gazdától vásá- rálási igazolvánnyal beszerezni. A vásárlási igazolványok kiállításával a polgármester a közlelmezési hi- vatalt bizta meg. Vásárlási igazol- ványokat csak azoknak adnak ki, akik erre vonatkozólag valamelyik helybeli termelővel megegyezést kötöttek és a vásárlási igazolványo- kért jelentkezők kötelesek az igazol- vány kiváltásakor az eladó nevét és lakását is megjelölni.

Miután előreláthatólag a szabad- kai gazdák eladásra szánt burgo- nyakészlete kevés ahhoz, hogy a lakosság szükségletét fedezze, azok- ról, akik így nem fedezték szükség- letüket a hatóság fog gondolkodni.

Azok tehát, akik a hatóság ál- tal beszerzendő burgonyára tartan- nak igényt, kötelesek szeptember 13-ig a városi adóhivatalban a lakásuk szerint illetékes köri adó- tisztánál bejelenteni. A lapok után is felhívja a hatóság az érdekelte- ket, hogy szeptember 13-ig okvet- len jelentkezzenek, mert akik ezt elmulasztják, azokat a hatóság ellátottaknak fogja tekinteni és később jelentkezőknek hatósági burgonyát nem adnak.

Keresztény Magyarország legyen keresztény magyaroké!

Munka a törvényhatóságokban

Mindenütt, — ahol a nők van-
 garjoga, akár aktív, akár passz-
 akár mindakettő, a nő előbb
 zórsági szervezetekben tudott
 ának helyet biztosítani. Ez a
 ségi és törvényhatósági testü-
 Ebben kell az országos törvé-
 nek, melyek a nevelésügyre,
 mek gondozásra, patronázásra,
 egészségügyre, betegápolásra —
 énygondozásra és más egyéb
 állás és charitatív ügyekre vo-
 zoznak, gyakorlatilag érvényt
 rezni, őket az életbe igazán bele-
 esolni s ez még fontosabb do-
 miant maga a törvényhozás —
 innen indulhatnak ki indítvá-
 az ilyen törvényeknek gyá-
 tiabbá tételére.

Magyarországban a nőknek ez a
 ciepiális választó joga annál
 yebben elérhető, mert legalább
 megyei törvényhatósági tagok
 szításánál bizonyos mértékben
 is meg van az övezvények ez
 ga, melyet azonban csak he-
 ga által gyakorolhat. Másrészt
 a választások titkos szava-
 al vannak egybekötve s így a
 nem teszik ki politikai üdöz-
 nek. Eziránt a mozgalom már-
 gindult az országban.

API HIREK.

Egyházmegyei hír. Kerner
 dr. szabadkai hitoktatót az
 ki hatóság kalocsai nagyszemi-
 umi prefektusa és teológiai
 anárrá nevezte ki. A kineve-
 zés szintén gratulál velünk
 t a kinevezettnek minden is-
 re.

Népmagyarosítás. Krisán
 szina törökkanizsai születésű
 anottai lakos család nevének
 rsányi" névre kért átváltozta-
 belügyminiszteri rendelet meg-
 letett.

Ujságírónap Ujvidéken. Az
 déki ujságírók vasárnap, a hó-
 nagyszabású ujságíró-napot
 znek. Az ujságírónapra sza-
 ról is többen rándulnak át.

A magyar nyelv nemzetközi
 álatban. — A háború előtt a
 épen hazafias gondolkodású
 erek gyakran hozták fel, hogy
 gyar nyelvvél nem lehet mesz-
 nenni. Bár tagadhatatlan, hogy
 nk elszigetelt nemzeti nyelv,
 is a háborúban sokszor érde-
 szerepel a magyar nyelv. —
 ran megfigyelhető például —
 a Magyarországon hosszabb
 óta tartózkodó különböző nem-
 ez tartozó foglyok a magyar
 segítségével cserélik ki gon-
 aikat és érteik meg magukat.
 nösen az orosz és olasz fog-
 használják egymás között a
 ar nyelvet. Mindenesetre ér-
 jelenség, hogy észak és dél
 g és nyelvíleg is távoli fiai a
 ar nyelv segítségével értik
 egymást.

Radifoglyok letelepedési ké-
 e. A belügyminiszter rende-
 n értesíti a város főispánját,
 a Magyarországon letelepedni
 radifoglyoknak ezirányú ké-
 t úgy a fogolytáborban tar-
 dó, valamint a munkára ki-
 foglyok részéről illetékes fo-
 ábor-parancsnoksághoz küld-
 aki ezt észrevételével ellátva
 bitja a belügyminiszterhez.

— **Megszűnt lap.** Az Ujvidéken
 megjelenő „Porond“ 4 havi fenn-
 állás után megszűnt.

— **Baja - budapesti villamos vasut.**
 Egyik budapesti villamos vasuti
 társaság nagyobb szabású villamos-
 vasuti építés tervével foglalkozik.
 A társaság Budapesttől Bajáig ter-
 jedő villamosvasutat akar építeni
 olyan módon, hogy Budapesttől
 Kunszentmártonig új vasutat épít.
 Megszerezte a kunszentmárton—
 dunapataji vasut részvényeit és a
 mostani vicinálit átalakítja villa-
 mosvonallá, ezt a vonalat meghoz-
 szabítja Kalocsa érintésével Ba-
 jáig és így vezet a villamosvasuti
 vonalat Budapesttől Bajáig. Ez a
 terv nagyon is komoly. A vállalat
 vezetői máris érintkezésbe léptek
 a baja—dunapataji vasut elömu-
 kálati engedélyesével és meg is
 indultak a tárgyalások a két fél
 között.

— **Honvédnep Hódásagon.** A hód-
 sági ifjuság a cs. és kir. 6-os gya-
 logszred övezvényi és árvái javára
 a Hadtábor Szervezőbizottságának
 támogatásával fényesen sikerült
 hód-nepet rendezett augusztus hó
 24. és 25-én Hódásagon. Szombato-
 tón, 24-én elite kabaré előadást
 rendeztek, melyen megjelent a hód-
 sági intelligencia minden számot-
 tevő tagja. Vasárnap délután 4 óra-
 kor tüzecse volt a Templom téren.
 szépségversennyel, tombolával egy-
 bekötve. Fel voltak állítva külön-
 böző sátrak, amikben a hód-sági
 áldozat kész urilányok arisztoták
 a sóskifit virsli, sőt süteményt
 és virágot. Este a kabaré előadást
 a zenekar nyitotta meg, utána dr.
 Tömöröz Ottó főhadnagy mondott
 lelkes prologot. Szerepeltek: Mergl
 Magda, Horváth Boriska, Baab J.,
 Ohaus I., Bilék F., Kimár József,
 Schwab Annuska, Valter Erika,
 Huzar Ilonka és Batternay Ferenc.
 A szépségversenyen az első díjat
 Horné nyerte. Köszönetet mond a
 rendezőség mindazoknak, akik je-
 lentékeny összeget fizettek felül.
 Az ünnepély tiszta jövedelme
 10848 korona volt.

— **A korai káposzta iparszerű
 savanyítását megengedték.** Tudva-
 levő, hogy a korai káposzta ipar-
 szerű savanyítását a közéletkezési
 miniszter tiltotta. Ma érkezett le
 a polgármesteri hivatalhoz egy u-
 jabb rendelete, mellyel az előbbi
 hatályon kívül helyezi és a korai
 káposzta iparszerű savanyítását is-
 mét megengedte.

— **Osztak köszönet az osztak
 gyermekekért.** Báró Mossig János
 altábornagy, tegnap este Szabad-
 kára érkezett, hogy az osztak kom-
 mány nevében személyesen is ki-
 fejezze köszönetét és elismerését a
 hatóságoknak és a gyermektartó esa-
 ládoknak az osztak gyermekek el-
 látásáért. Az altábornagy ma dél-
 előt tisztelgett a polgármesterrel
 s dr. Bíró Károly polgármester és
 dr. Barta Antal tisztifőorvos kísé-
 retében a Páliscs elhelyezett oszt-
 trak gyermekeket is meglátogatta.
 Az altábornagy délután ugyanilyen
 célból Szegedre utazik.

— **Fizetéskeptelen cég.** Kiszács.
 Ofner Oszkár volt ujvidéki keres-
 kedő ellen az ujvidéki törvényszék
 a csődönkívüli kényszerkegyezési
 eljárást megindította és arra tár-
 gyalási határnapot — szept. 28-át
 tűzte ki. Vagyongfelügyelő Modroch
 Béla ujvidéki banktisztviselő. Ba-
 jelentési határidő szept. 24.

— **A papirruhák mosási módja.**
 A padirszövetből készített fehérne-
 miek és ruhák iránt még sok ol-
 dalról idegenkedéssel viseltetnek.
 Egyrészt teljesen új és szokatlan
 az áru maga is, másrészt minden-
 féle mende monda került forgalom-
 ba papirszövetből készült tönkre-
 ment ruhadarabokról, amikor csak
 helytelen bánásmódról lehetett szó.
 Egy szakértő a papirfonálból ké-
 szült ruházati tárgyak tisztítására
 vonatkozólag a következő utasítást
 adja: A ruhadarabokat legfeljebb
 10—15 percere meleg, de nem forró
 vízben áztatjuk, amelyben szappan-
 nak szódának vagy valamely más,
 nem maró mesopornák gyöngé ol-
 data van azután a ruhát egy sima
 asztalra kell fektetni és ugyanabba
 a vízbe mártott, semmiesetre sem
 kemény kefével addig kell kefélni,
 amíg tiszta nem lesz. Ezután lan-
 gos vízben ki kell öblíteni a ru-
 hát és teljesen nedves állapotban
 visszanyeri régi tartósságát. Ha ezt
 a mosási módot alkalmazzák, ak-
 ker a papirból készült ruha hóna-
 pokig használható anélkül hogy
 buja esnék; vonatkozik ez különö-
 sen mindenféle kötényre, munkás-
 ruhára, zubbonyra, nadrágra, mun-
 kásköpenyre sőt ingre is.

— **A forradalmar és a magyar
 katonák.** A véresszájú forradalmar-
 lapot, a Népszavát, hivatalos intéz-
 kedés alapján nem szabad a front-
 ra küldeni. Ezt a nagyon helyes
 intézkedést az Orsz. Hadseregélyző
 Bizottság kórházi albizottsága a
 következő levélben tudatja a Né-
 pszavárról: A magyar kir. Honvé-
 dalmi Miniszterium 7070./eln 1918
 szám alatti intézkedése értelmében
 közöljük, hogy a hadsereg-
 parancsnokság utasította a tábori
 postahivatalokat, hogy a Népszava
 című lapot ne továbbítsák. Ezen
 rendelkezés következtében kérjük
 a t. kiadóhivatalt, hogy úgy a kór-
 házak részre, valamint egyéb ál-
 talunk megadott katonai intézmé-
 nyek címére az eddig küldött la-
 pok további küldését beszüntetni
 méltóztatassék. Ezért prúszkól a béc-
 heruijság. De ha más dolga nin-
 csen?!

— **Halálozás.** Nagy Béla ügyvéd
 nyug. törvényszéki bíró neje ma
 reggel spanyolbetegségben meghalt.

— **Tanár és diák.** Bácskai em-
 berek, de azt hisszük, mások is,
 akik gyermekeiket kiadják most
 az iskolaévre kosztra, akár Sze-
 gedre, akár Szabadkára, az ellá-
 tásért és lakást egy diák után
 havonta 300 koronát fizetnek. Ezt
 nem is sokallják, mert belátják,
 hogy ennél kevesebért egy em-
 berkét nem lehet eltartani. — És
 ugyanekkor egy tanár fizetése a
 legtöbb esetben nem haladja meg
 a 300 koronát. Aki gondolkozni
 tud, számítsa ki, mennyi marad a
 tanárnak a havi fizetéséből. Eset-
 leg azt is kilehet számítani, meny-
 nyi adósságot kell csinálnia,
 hogy megélhessen.

— **Lopás a vasuton.** Szomorú
 meglepetésre ébredt Varga József
 soltvadkerti lakos a ma nap. Zentá-
 ról Szabadkára érkeve, a váróte-
 remben egy szemfüles tolvaj el-
 emelte batyuját, melyben három
 ing, egy alsónadrág, egy törülköző
 volt, nemkülönben 90 korona pénz
 is. A tettes, egy szökésben levő
 katonát, elfogták.

— **A polgári fiúiskolai tanulók
 beiratása.** A polg. fiúiskolai har-
 madik osztálybeliek 5. és a 4.

osztálybeliek 6. napján, mindig d.
 e. 8—11 óráig iratnak be. A be-
 iratkozáshoz a születési és iskolai
 bizonyítvány szükséges minden ta-
 nulónak. Különböző díjak címén 26
 K fizetendő. A tandíjmentességi kér-
 vény a beiratással beadandó a sze-
 gényiségi bizonyítvánnyal együtt. A
 javítóvizsgálatok u. e. napok dél-
 utánjain, a felvételi és különbözeti
 vizsgálatok 5. és 6. délután lesz-
 nek.

— **Maximális árak 100 évvel
 ezelőtt.** Falusi Bábák. Minthogy
 ezek főképen az adózó népet feles
 fizetésekkel terhelni tapasztaltat-
 tak; azért minden természetes szü-
 lésnél teendő egész szolgálatjáért
 fog jární 30 kr.

Munkások. Mesteremberek mei-
 let dolgozik. Férfi a' leghosszabb
 napon, azaz 5 órától 7 óráig 24 kr.
 — féfi középszerű napon, azaz 6
 órától 6 óráig 21 kr. — fejer sze-
 mély ugyan a'kor 18 kr. — féfi
 rövid napon, azaz 7 órától 5 óráig
 18 kr. — fejer személy ugyan
 a'kor 15 kr.

Jegyzés: 1) Az ilyen napszámós
 mindenkor csak a gazdának szer-
 számával dolgozik. 2) tartást ezen
 bér mellett nem kap. 3) déiben
 egy órát nyughatik.

— **Hol a paripa? Gonyolódik a
 baka a huszárral:**

— **Hát hol a paripa, huszár
 koma?**

A huszár, aki ismeri az olasz
 front nyomorúságos életkezési vi-
 szonyait, így vág vissza:

— **Megették a bakák — öcsém?**

— **Térjenek ki a lovakkal!** Ta-
 lálkoznak az előremenő honvédek
 visszafelé menetelő huszárokkal,
 akik 1915. óta gyalogszerrel baka-
 módra szolgálják hazát. — Végig-
 nézi a baka a 2000 méter havasek
 között botorkáló, lovára egykor
 oly hetyke huszárnépet, — azután
 éles guanyal vágja oda:

— **Maguk pedig a lovakkal tér-
 jenek ki egy kicsit arrébb . . .!**

x Kovács István tanár, magán-
 tanítási tanfolyamát VIII. kör,
 Láng-utca 59 sz. alá helyezte át.
 (A Láng-utca a Kállay Albert-
 utcából nyílik.) A tanfolyamon
 elfogadtatnak tanításra gimnázium-
 ba és egyéb iskolákba járó tanulók,
 elsősorban leányok és magánta-
 nulók.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.
 Nyomatott a kiadótulajdonos, Szab-
 Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat,
 mint szövetkezési könyvnyomdáskor
 Szabadkán, Rakócya-utca 20 sz.
 Felelős szerkesztőnk telefonszám:
 Páliscs 33.

LIFKA-MOZI

Szerda — esütörtök

második feleség

E Marlitt népszerű regénye filmen
 4 felvonásban! Remek fotográfia!
 Megakapó cselkmény.

Kezdeté 1/2, 6 és 1/2, 9 órakor.
 Ünnepnep 3, fél 5, 6 fél 9 órakor

Használt gyermekocsit vesztek, címet a kaidóba kérek.

Ajánlok
az ujanam megnyílt Szilágységi bányából
Darabos szenet
gyátrak tűzemek malmok stb részére
Próbavaggonok azonnal szállíthatók!
Lehetőleg távirati vagy express megkeresést kér.
Hazai Béla
szénnyereskedő
Kolozsvár

Ház eladó

V. kör Hold u 413. sz
Bővebb felvilágosítás ugyan ott nyerhető.

Kész diványok

modern
hálószobák
jutányos árban kaphatók.
Czigler Gyula
butorüzletében
a barátok temploma mellett.

Polgári iskolai tanár
lakást és ellátást keres uri családnál esetleg tanítás el- lenében.
Cím a kiadóhivatalban.

Több
6—7 hektós alig használt **boroshordó** eladó
a gyöngyösi ferencendi zárdában.

Ujság árusító

emberok,
asszonyok,
lányok,
■ **fiúk** ■
havi fizetéssel,
vagy magas %-al
azonnal felvétet-
nek a ■
DÉLVIDÉK
kiadóhivatalában.

Plakátragasztó flu magas fizetéssel, ruházattal azonnal felvétetik, bővebbet Földes rubaüzlet.

Egy írni olvasni tudó fiút felvesz a Lakner drogéria Szabadka, Kossuth-utca.

Valódi amerikai
**fogak és fog-
serek.**
Különlegességek
fogászati munkákban,
aranyból és platínából,
valamint arany- és pla-
tinalegak, koronák és
kielek, ugyszintén szőlő-
padlás nélküli fogak.
Foghasítás teljesen ér-
széltelenítve és fogtö-
mések (plombálások).
Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 58.

Egy lakóház eladó
IV kör, Király-utca 168 szám alatt.
Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad ugyanott.

Használt tankönyveket
magas áron veszünk, vagy a mostani iskola évre szükségese-
kre becseréljük.
Papirspárga
esomagolásához, szállítóközé-
eredeti gyári áron kapható viz-
álló cellozoze. Ajánlatos mielőbb
beszerezni.
Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedése, antikvárium
és papirspárga gyári raktára.
Szabadka, Rudics u. 14.

Ujságkihordó leány felvétetik a
Délvidék kiadóhivatalában.

Jóminőségű tatalpu papucsokat
vizonteladók a legjobb
kivitelben haphatják
Györi Ferencnél Szeged
Hajnal-utca 8. sz.

A moholi nagyvendéglő
vezetés hiányában
eladó
200 hektoliter

boroshordó
eladó Andrassy szijgyár
tónál Petőfi-u. 32.

Uj lécládák
gyümölcs- és főzelék-
félék
esomagolásra kaphatók:
Báno és Bröder
cégnél Szabadkán.

**„Ferravin”
vasas chinabor.**

**Erősítő szer gyengél-
kedőknek, vérszegé-
nyeknek és lábadozóknak**
Étvágyat gerjesztő ideget erősítő
s vért javító gyógyszer. Szám-
alan orvosi ajánlás.
Szabadkán Kapható. Deesy
Jenő úr gyógyszerterében.
Jelenlegi ára fél literes palaekon-
ként 10 K. — A „Ferravin” névre
essék ügyelni.

A budapesti Gyakorló Gyors-
írók társaságának szabadkai
hivatalos tanfolyamán, a
Gabelsberger — Markovits-féle
gyors- és gépirő
iskolában az új féléves
kurzus szept. hó 15-én nyi-
lik meg Felhívjuk külön
esti tanfolyam.
Beiratások naponta:
Szabadka, VI., István-u. 76

**Kecsis magas fizetés-
sel azonnal felvétetik.**
Johannaszik vizgyárban Szegedi-út.

Alkalmi vétel.
21 db boroshordót 230—750
literig, 90 hektó a legtöbbet
igérőnek eladom. Megte-
kinthető minden vasárnap
Odry Kálmán földbirtokos-
nál Báesszenttamáson.

MENETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	8:14
	6:22
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:26
	4:26
Szegedről érk. délután	1:42
éjjel	8:05
Szegedre ind. délután	1:28
éjjel	12:45
Oszerenka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Oszerenka—Gombosra ind. éjjel	6:42
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:23
Bajáról érk. délelőtt	9:22
éjjel	3:22
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:46

7 kapa szőlő
igen közel a városhoz
mással elköltözés m
Eladó.
Cím a kiadóban.

Harisnyá
javíttassa „Róza” varrott fejű
Párenként 3 20 K. Törvényesen
Minden párhoz kell egy régi har-
szár A harisnya fejét levágni ma-
bad. Bármilyen más fejletet és je-
elfogadunk. — Gyűjt
Pázmány-utca 34. sz.

A legújabb egyházmegyei
nyomatványok
postafordultával a
Szent Antal
nyomdában
szerezhetők be

Önkéntes árverés
A szabadkai 11087 és 25780 számú telekkönyvi betétek
6 és 3/4 helyrajzi számok alatt (Láng János és neje Ketter J.
névére felvett ház és bertelek (Láng féle Pilseni Sörház) 4
000 K. ki-költési árban a bekebelezett terheknek éri-
maradása mellett a szabadkai kir. telekkönyvi hatóság fel-
22 számú hivatalos helyiségében 1918 évi szeptember hó
napján délelőtt 9 órakor önkéntes bírói árverésen a leg-
igérőnek el fog adatni. A közlelbi feltételek a szabad-
telekkönyvi hatóságnál.
Dr. Balázs Ignác ügyvédi irodájában Ujvidéken tudhatók